

Psykiatri

KAG Bipolar Outcome book

2024

KAG Bipolar outcome book er udarbejdet af:

Ellen Margrethe Christensen

Lars Vedel Kessing

Natacha Blauenfeldt Kyster

Sarah Krarup Larsen

Indhold

Indledning	5
Periodens resultater og besluttede indsatser	6
A. Kompetente medarbejdere	6
B. Kvalitet i behandlingen	7
Monitorering af KAG Bipolar	7
Monitorering af indsatser – sengeafsnit	7
Psykoedukation – ambulant	7
Psykoedukation – sengeafsnit	7
C. Patienter og pårørendes ønsker og behov	8
Patientperspektiv	8
Recoverymentorer – ambulant	8
Pårørende	8
D. Forskning og innovation	9
KAG Bipolar Forsøget	9
Smart Bipolar Forsøget	9
R-Bipolar Forsøget	10
Kommende indsatser i KAG Bipolar, oktober 2023-2024	11
A. Kompetente medarbejdere	11
B. Kvalitet i behandlingen	11
Ambulante indsatser	11
Indsatser i sengeafsnit	11
C. Patienter og pårørendes ønsker og behov	11
D. Forskning og innovation	11
M-Safe	11
A-Bipolar studiet – Effekter af lavdosis Hjertemagnyl ved bipolar lidelse	12
LiLa Studiet – Lithium versus Lamotrigen ved bipolar lidelse type II	12
BLUES – Stabiliserende effekter ved blokering af blå lys ved bipolar lidelse	12
Livsstilsinterventions studie	12

Indledning

I Region Hovedstadens Psykiatri (RHP) ønsker vi, at patienter uafhængigt af behandlingssted får tilbudt en ensartet udredning og behandling af højeste kvalitet baseret på den nyeste evidens. Det skal vores Kliniske Akademiske Grupper (KAGs) bidrage til. De første to KAGs, KAG Bipolar og KAG Psykoterapi, blev etableret i 2018/2019. Implementeringen af én KAG for skizofreni og én for dobbeltdiagnose er blevet igangsat i 2023.

Det centrale omdrejningspunkt for KAGs i RHP er at sikre en tættere integration mellem klinik, forskning og kompetenceudvikling og styrke det faglige netværk. Ambitionen er, at de nyeste forskningsresultater hurtigere omsættes i praksis til gavn for patienterne. KAG Bipolar og KAG Psykoterapi har samlet gode erfaringer ift. samarbejde, kommunikation og engagement på tværs af organisationen, og har arbejdet med mange forskellige indsatser inden for deres område.

Mere om visionen for KAGs kan læses her: [Link](#).

KAG Bipolar har siden etableringen af KAGen i 2018/2019 udgivet følgende outcome books:

- 1. Outcome book 2019-2020
- 2. Outcome book 2021 (Follow-up 1 år)
- 3. Outcome book 2022 (Follow-up 2 år)
- 4. Outcome book 2023 (Follow-up 3 år)

Nærværende outcome book 2024 indeholder i modsætning til tidligere outcome books ikke beskrivelse af baggrundsmateriale og formål. Der henvises til tidligere outcome books. Den nye kortere udgave af outcome book beskriver resultater i den seneste periode og kommende indsatser i KAG Bipolar. De nye outcome books 2024 er godkendt i Direktionen og Hospitalsledelsen i 2023 og er et fælles produkt fra KAG-ledelsen, KAG-styregruppen og Hospitalsledelsen som udgangspunkt for årsplan 2024 og centrenes årsaftaler.

Periodens resultater og besluttede indsatser

Der skelnes mellem indsatser i på det ambulant område og for sengeafsnit.

A. Kompetente medarbejdere

Kompetenceudvikling af medarbejdere i de fem specialiserede ambulante team tilknyttet KAG Bipolar:

Medarbejdere deltager løbende i kompetenceudviklende undervisning og supervision. Nye medarbejdere tilbydes en hel dags undervisning udbudt af KAG Bipolar, som er særligt målrettet nye medarbejdere.

- Klinisk sparring ift. diagnostik og medicinsk behandling to timer om måneden, fælles for de fem ambulante teams ved overlæger i KAG ledelsen.
- Supervision af diagnostik og behandling ved overlæge fra KAG-ledelsen under deltagelse i konference i hvert team en gang om måneden.
- Supervision af gruppebaseret psykoedukation i ambulante teams fælles for de behandlere, der leder grupperne. Supervision har været tilbudt en time hver 2. uge ved sygeplejerske fra Ambulatorium for Affektive Lidelser, men tilbydes fremadrettet kun ved behov.
- KAG Bipolar årssdag med deltagelse af alle fem ambulante teams og Ambulatorium for Affektive Lidelser: I foråret 2023 handlede årssdagen om børn og voksne som pårørende til mennesker med bipolar lidelse.
- Årlig teamsdag for de fem ambulante teams med fokus på indsatser lokalt i teams.

Personaleudskiftning er som i alle andre ambulante teams også kendt i teams tilknyttet KAG Bipolar. For nye medarbejdere tilbydes følgende:

- Introduktion til Kliniske Akademiske Grupper, KAG Bipolar, forskning i KAG Bipolar og til Monsenso systemet.
- Et heldagskursus med fokus på medicinsk og psykologisk behandling ved KAG Bipolar. Det tilstræbes, at alle nye medarbejdere deltager i dette kursus. Kurset afholdes 2-3 gange årligt.

Kompetenceudvikling af medarbejdere i sengeafsnit, der indgår i projekt "Optimeret behandling af bipolar lidelse under indlæggelse" på Psykiatrisk Center København:

- Som en del af opstarten af projektet og certificering af personale blev der i januar, februar og marts udbudt fire undervisningseftermiddage til personalet i samarbejdende affektive sengeafsnit med emnerne:
 - Diagnostik og psykopatologi
 - Medicinsk behandling og ECT
 - Miljøterapeutisk behandling
 - Rating med Hamilton Depression Rating Scale og Young Mania Rating Scale
- For personale, der udelukkende har nattevagter, blev der tilbudt en formiddag med komprimeret undervisning i psykopatologi, døgnrytme og medicin.
- Supervision af behandling ved overlæge i KAG Bipolar ledelsen.
- Supervision af gruppebaseret psykoedukation i åbne affektive sengeafsnit på PC København ved specialpsykolog i KAG Bipolar ledelsen.
- Årlig temaeftermiddag for personale på PC Københavns samarbejdende sengeafsnit. Afholdes første gang forår 2024.

For nyt personale og personale der ikke deltog i de fire dages undervisning tilbydes følgende:

- Et heldagskursus med fokus på medicinsk- og psykologisk behandling ved KAG Bipolar. Det tilstræbes at alle nye medarbejdere deltager i dette kursus. Kurset afholdes 2-3 gange årligt.

B. Kvalitet i behandlingen

Monitorering af KAG Bipolar

De overordnede mål for KAG Bipolar har i perioden været at konsolidere og forankre de fem ambulante teams tilknyttet KAG Bipolar, herunder at sikre ledelsesmæssigt fokus på, at de fornødne rammer og vilkår er til stede.

For at sikre fremdriften i forhold til de beskrevne mål i outcome book iht. ambulant behandling udarbejdes kvartalsvis opfølgingsdata fra KAG Bipolar via Økonomi- og Organisationsafdelingen (ØOA). Der udarbejdes fra 2023 udelukkende data på medicinsk behandling. Data præsenteres teamvis på kvartalsmøder mellem KAG Ledelsen, ambulante teams tilknyttet KAG Bipolar og linjeledelse (marts, juni, september, december). Derudover præsenterer KAG-ledelsen halvårligt data og status for KAG'en på et Hospitalsledelsesmøde (april og oktober).

Alle fem ambulante teams arbejder ud fra kvalitets- og forbedringsmodellen med indsatser, der understøtter opnåelse af de overordnede målsætninger fra KAG Bipolar. Slutteligt afholdes møde med teamkoordinatorerne i de fem ambulante teams samlet, for at understøtte vidensdeling og inspirere på tværs af teams (forår og efterår).

Monitorering af indsatser – sengeafsnit

Der foretages løbende monitorering af den medicinsk og miljøterapeutisk behandling, indlæggelsestid og anvendelse af tvangsforanstaltninger.

Opgørelserne drøftes ved møder med samarbejdende afsnits- og centerledelse, samt overlæger to gange årligt. Derudover ved implementerings- og udviklingsmøder med cheflæge og chefsygeplejersker fra Frederiksberg og Bispebjerg matriklerne to gange årligt.

Psykoedukation – ambulant

Gruppebaseret psykoedukation har været velfungerende i alle fem ambulante teams. Både teams og patienter oplever det som en succes. Alle ambulante teams har haft mulighed for, at personale kunne deltage i et psykoedukationsforløb i Ambulatorium for Affektive Lidelser. I perioden har der været gruppestart i 4 ud af de 5 teams henholdsvis forår og efterår. Et enkelt team har oplevet stor personaleudskiftning og har derfor været nødsaget til at pausere psykoedukation for en periode.

Psykoedukation – sengeafsnit

KAG Bipolar har i samarbejde med repræsentanter for de tre åbne affektive sengeafsnit på Frederiksberg matriklen (C121, C231, C6111), der indgår i *Optimeret behandling af bipolar lidelse under indlæggelse på PCK*, udarbejdet et fælles psykoedukationsmateriale og manual. Materialet anvendes første gang efteråret 2023. Personale i sengeafsnit, der skal stå for psykoedukation, tilbydes supervision af specialpsykolog i KAG-ledelsen.

Brug af Monsenso – ambulant

Alle fem ambulante teams tilknyttet KAG Bipolar har taget Monsenso i brug. Både som en del af Smart Bipolar Forsøget og som en del af gruppebaseret psykoedukation. Monsenso kan kun anvendes af patienter, der behandles i de ambulante teams tilknyttet KAG Bipolar, som også indgår i Smart Bipolar Forsøget, eller opstarter i psykoedukation.

Inklusion til Smart Bipolar Forsøget, der undersøger effekten af Monsenso appen, er fortsat vanskelig, men der er iværksat initiativer til at understøtte, at Monsenso forbliver nærværende for medarbejdere og patienter. Der er endvidere ansat en forskningssygeplejerske i KAG Bipolar, der understøtter de fem teams i inklusion af patienter til Smart Bipolar Forsøget, samt understøtter brugen af Monsenso app ved board-møder og i individuelle patientsamtaler.

Visitation og diagnostik

Der har i perioden været dialog med personalet i CVD.

C. Patienter og pårørendes ønsker og behov

Patientperspektiv

Der afholdes halvårige møder med KAG Bipolar og KAG-partner med brugerbaggrund.

KAG Bipolar planlægger, at alle fremtidige indsatser i udviklingsfasen vendes med et patientpanel, der repræsenterer målgruppen for indsatsen.

Ambulant:

- For at sikre et solidt patientperspektiv i KAG Bipolar forsøget, fortsætter processen, hvor klinikerne understøtter patienterne i at besvare de tre spørgeskemaer, der udsendes gennem den etårige studieperiode i KAG Bipolar Forsøget.

Recoverymentor – ambulant

Samarbejdet mellem recoverymentor på tværs af de fem ambulante teams tilknyttet KAG Bipolar, teamkoordinatorer og KAG-partner med brugerbaggrund fortsætter i 2023-2024.

Der har været ansat recoverymentor i alle fem teams, men også været udskiftning blandt disse. Der er samarbejde mellem recoverymentor, KAG Bipolar og KAG Partner med brugerbaggrund.

Pårørende

KAG Bipolar har samarbejde og halvårige møder med pårørendementor, der også fungerer som KAG-partner.

Ambulant:

- Siden 2021 har der været afholdt psykoedukationsgrupper for pårørende til patienter i specialiseret ambulant behandling for bipolar lidelse. Pårørendegruppen er fælles på tværs af de fem ambulante teams tilknyttet KAG Bipolar. Alle fem ambulante teams har bidraget med udvikling af materialet og deltagelse i grupperne. Der afholdes psykoedukationsforløb to gange årligt.
- Effekten af gruppe-baseret psykoedukation til pårørende undersøges i et forskningsprojekt (R-Bipolar): Projektet blev opstartet i foråret 2022. Projektet inkluderer pårørende til patienter der modtager behandling i Ambulatorium for Affektive Lidelser, Psykiatrisk Center København.

D. Forskning og innovation

KAG Bipolar Forsøget

KAG Bipolar Forsøget har pr. 1/9 2023 stoppet inklusion af patienter. I alt 1.144 patienter blev randomiseret til KAG Bipolar Forsøget. Dermed er målet om min. 1.000 inkluderet patienter nået.

Forsøget afsluttes helt pr. 1/9 2024, da studietiden er et år.

Afslutningen af studiet vil betyde en gradvis øgning i antal af patienter i de fem ambulante teams tilknyttet KAG Bipolar, da alle patienter med bipolar lidelse uden eksisterende ambulant forløb visiteres til behandling i disse ambulante teams. Ressourcer mv. er på dagsordenen ved de faste kvartalsmøder mellem KAG Bipolar ledelsen, teams og centerledelser. Visitationskriterierne til teams fortsætter uændret. Sparring og supervision fortsætter også uændret (se afsnit *Kompetente Medarbejdere*).

Tabel 2

	1: Antal inkluderede patienter i KAG Bipolar Forsøget*
PC Ballerup	216
PC København	409
PC Amager	176
PC Glostrup	141
PC Nordsjælland	202
I alt	1.144

* Antal inkluderede patienter i alt pr. 01-09-2023

Smart Bipolar Forsøget

Der er fortsat fokus på at understøtte inklusion af patienter og sikre tæt samarbejde mellem klinik og forskning. Tabel 3 viser et overblik over antallet af patienter inkluderet i Smart Bipolar Forsøget. Smart Bipolar Forsøget fortsætter inklusion indtil der er inkluderet 205 patienter.

Tabel 3

	1: Antal inkluderede patienter i Smart Bipolar Forsøget*
PC Ballerup	29
PC København	48
PC Amager	28
PC Glostrup	25
PC Nordsjælland	35
I alt	165

* Antal inkluderede patienter i alt pr. 01-09-2023

Optimeret behandling af Bipolar Lidelse under indlæggelse

Der blev i december 2022 opstartet et projekt i KAG Bipolar, der udelukkende er funderet på PC København (PCK). Projektet er en del af KAG Bipolar Forsøget.

Formålet er at undersøge, om behandling under indlæggelse kan optimeres ved specialisering (se detaljeret beskrivelse i Outcome Book 2022-2023).

Visitation:

Der er etableret samarbejde mellem udvalgte affektive sengeafsnit på Frederiksberg matriklen (121, 231, 6111, 270Ø), akutafsnit (A1) på Bispebjerg matriklen, det ambulante team tilknyttet KAG Bipolar på PC København (Psykiatrisk Ambulatorium Frederiksberg, Nimbusparken) samt Ambulatorium for Affektive Lidelser (AAL).

Patienter, der indgår i KAG Bipolar Forsøget og som er randomiseret til specialiseret ambulante behandling eller patienter der har ambulant forløb i Ambulatorium for Affektive Lidelser, indlægges på de affektive sengeafsnit. Patienter, der indgår i KAG Bipolar Forsøget som aktive kontroller, indlægges på øvrige afsnit på PCK efter geografi. Øvrige patienter med bipolar lidelse visiteres som hidtil.

Behandling:

Der blev ved et forbedringsevent i efteråret 2022 udarbejdet vejledning for den medicinske og miljøterapeutiske behandling, samt samarbejde mellem ambulante enheder og sengeafsnit. Der behandles ud fra denne vejledning i de fem samarbejdende afsnit.

Kompetenceudvikling (for detaljer se afsnit: *Kvalitet i Behandlingen*):

- Personalet i sengeafsnit har modtaget undervisning i behandling af bipolar lidelse.
- Der er udarbejdet manual for gruppebaseret psykoedukation til patienter indlagt på de tre åbne samarbejdsafsnit
- Samarbejdsafsnit tilbydes supervision ved overlæger i KAG-ledelsen.

R-Bipolar Forsøget

Aktuelt er der 160 pårørende inkluderet i R-bipolar Forsøget. Inklusion fortsætter frem til og med forårsholdet i 2024. Det forventes at minimum 180 pårørende inkluderes.

Udarbejdelse af artiklen med analyse af de kvalitative interviews er i gang. Derudover forventes protokolartiklen udgivet efterår 2023. Forsøget drives af Ph.d. studerende Julie Stokholm.

Kommende indsatser i KAG Bipolar, oktober 2023-2024

KAG Bipolar indsatserne er nu godt implementeret i ambulant regi, og alle fem ambulante teams tilknyttet KAG Bipolar er certificerede. Implementeringen i døgnregi fortsætter som beskrevet. Flere forskningsprojekter forventes opstartet og udviklet.

A. Kompetente medarbejdere

De kompetenceudviklende tilbud for de fem ambulante teams tilknyttet KAG Bipolar, der er beskrevet i afsnittet om Periodens resultater og besluttede indsatser, fortsætter i 2023-2024.

B. Kvalitet i behandlingen

Ambulante indsatser

Indsatserne i de fem ambulante Bipolar teams fortsætter som i 2023 frem til afslutningen og evalueringen af KAG Bipolar Forsøget.

Indsatser i sengeafsnit

Indsatser i sengeafsnit på PC København, fortsætter som beskrevet i Outcome book 2022

C. Patienter og pårørendes ønsker og behov

Indsatser der understøtter patienter og pårørendes behov, fortsættes som beskrevet i afsnit C. i *Periodens resultater og besluttede indsatser*.

D. Forskning og innovation

Nedenstående beskriver nye forskningsprojekter i den kommende periode.

M-Safe

Som beskrevet i Outcomebook 2022 forventes det at opstarte et kvalitativt og observationelt studie om håndtering af svære og optrappede situationer ift. patienter indlagt med mani, i slutningen af 2023 eller i starten af 2024. Projektet er en del af KAG Bipolars evaluering af indsatsen på døgnområdet.

A-Bipolar studiet – Effekter af lavdosis Hjertemagnyl ved bipolar lidelse.

I et randomiseret 6 måneders-studie undersøges om tillægsbehandling med lav dosis Hjertemagnyl har stemningsstabiliserende effekt sammenlignet med en kalktablett (placebo). Studiet vil inkludere 250 patienter med bipolar lidelse fra Region Hovedstadens Psykiatri og positive resultater vil være et gennembrud for genanvendt medicin (repurposing drugs) i psykiatri. Forsøget drives af Ph.d. studerende Caroline Fussing Bruun.

LiLa Studiet – Lithium versus Lamotrigen ved bipolar lidelse type II

I et randomiseret 6 måneders-studie undersøges om lithium har bedre stemningsstabiliserende effekt end lamotrigen. Studiet vil inkludere 200 patienter med bipolar lidelse fra Region Hovedstadens Psykiatri og resultaterne vil markant kunne forbedre fremtidig behandling af bipolar lidelse type II. Forsøget drives af Ph.d. studerende Mette Fredskild.

BLUES – Stabiliserende effekter ved blokering af blå lys ved bipolar lidelse

Formålet er at undersøge effekter af blå lys blokerende søvnbriller i ambulant behandling af bipolar lidelse. Formålet er 2-delt, og der undersøges både for antimaniske effekter af højdosis, akut behandling (7 dage) og for stemningsstabiliserende effekter af længerevarende vedligeholdelsesbehandling (3 måneder) i lavere dosis. Forsøget er et randomiseret kontrolleret lodtrækningsforsøg, som undersøger effekten af blå lys blokerende (BB) søvnbriller overfor briller med linser med begrænset filtrende effekt. Forsøget drives af Post doc Helle Østergaard Madsen.

Livsstilsinterventions studie

KAG Bipolar overvejer i samarbejde med klinikere fra ambulante og patienter at udarbejde et livsstilsinterventionsstudie. Studiets forventes tidligst sat i gang i slutningen af 2024 eller starten af 2025.

Psykiatri

Kontaktoplysninger

Lars Vedel Kessing, Lars.Vedel.Kessing@regionh.dk

Ellen Margrethe Christensen, Ellen.Margrethe.Christensen@regionh.dk

Sarah Krarup Larsen, Sarah.Krarup.Larsen@regionh.dk

Natacha Blauenfeldt Kyster, Natacha.blauenfeldt.kyster@regionh.dk